

Vergaderjaar 2023–2024

32 429

G-20

Nr. 29

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 april 2024

Met deze brief informeer ik uw Kamer, mede namens de Minister-President, over de virtuele G20-top op 22 november 2023 van uitgaand G20 voorzitter India, de agenda en uitnodigingen van huidig G20-voorzitter Brazilië en de Nederlandse inzet voor de G20-bijeenkomsten van Brazilië.

Brazilië heeft op 1 december 2023 de rol van G20-voorzitter overgenomen en Nederland geen volledige gastuitnodiging gegeven, maar wel een deeluitnodiging om als gast aan te sluiten bij de bijeenkomsten van zes G20-werkgroepen.

Virtuele G20-top 22 november 2023

Zoals aangekondigd in het verslag van de G20-top van regeringsleiders op 9 en 10 september 2023 in New Delhi heeft India op 22 november 2023 een extra top van G20-regeringsleiders via videoverbinding georganiseerd.¹ De Minister-President heeft op uitnodiging van het Indiase voorzitterschap deelgenomen.

Een meerderheid van de G20-regeringsleiders was digitaal aanwezig bij de virtuele G20-top op 22 november 2023. Deze top had als doel de balans op te maken van de New Delhi G20-leidersverklaring.² Hoewel de nadruk in deze verklaring ligt op de belangen van de opkomende economieën, met name gericht op financiering van klimaat- en energietransitie en hervorming van multilaterale financiële instellingen, richtten de interventies zich grotendeels op de situatie in het Midden-Oosten en de Russische oorlog in Oekraïne. Nederland liet weten de verschrikkelijke humanitaire situatie in Gaza en het grote aantal burgerslachtoffers als gevolg van de bombardementen door Israël in reactie op de verschrikkelijke terroristische aanslagen van 7 oktober 2023 te betreuren en dat

¹ Kamerstuk 32 429, nr. 27

² Kamerstuk 32 429, nr. 27

Nederland zich inzet voor volledige toegang tot humanitaire hulp voor Palestijnse burgers. Tevens onderstreepte Nederland dat het Oekraïne zal blijven steunen, zowel financieel en militair, en riep andere landen op dat ook te doen. Daarnaast veroordeelde Nederland de Russische federatie voor de oorlog in Oekraïne.

In mindere mate kwamen de onderwerpen klimaat, energie en *de hervorming van multilaterale ontwikkelingsbanken aan de orde*. De landen die meer ambitie op klimaat en energie nastreven, waaronder Nederland, wezen op de noodzaak van meer G20-leiderschap en benoemden dat alleen sterkere internationale samenwerking en een transitie uit fossiele brandstoffen 1,5 graden Celsius in zicht kunnen houden. Tegelijkertijd pleitten sommige opkomende economieën voor voldoende beschikbare klimaatfinanciering. *Verder benoemden sommige G20-landen de noodzaak van het hervormingstraject van multilaterale ontwikkelingsbanken, zij het met verschillende accenten. Sommige landen benadrukten de meerwaarde van balansoptimalisatie, terwijl anderen meer ingingen op de verbeterde vertegenwoordiging van ontwikkelingslanden bij deze instellingen. Met deze top kwam het Indiase G20-voorzitterschapsjaar tot een einde.*

Agenda en uitnodigingen van huidig G20-voorzitter Brazilië

Brazilië heeft op 1 december 2023 de rol van G20-voorzitter overgenomen en continueert de agenda van voorgaande G20-voorzitters India (2023) en Indonesië (2022), die was gericht op de belangen van opkomende economieën met als prioriteiten sociale inclusie en de strijd tegen honger en armoede, energietransitie en duurzame ontwikkeling, en de hervorming van mondiale bestuursinstellingen. Het overkoepelende thema van het Braziliaanse voorzitterschap is «Construindo um mundo justo e um planeta sustentável», ofwel «Bouwen aan een rechtvaardige wereld en een duurzame planeet».

Brazilië heeft aangekondigd dat Angola, Egypte, Nigeria, Noorwegen, Portugal, Singapore, Spanje en de Verenigde Arabische Emiraten als gasten aan alle G20-bijeenkomsten deel mogen nemen. Nederland heeft van G20-voorzitter Brazilië geen volledige gastuitnodiging ontvangen maar een deelluitnodiging om als gast bij de bijeenkomsten van de volgende G20-werkgroepen aan te sluiten: Anti-Corruption Working Group (ACWG), Agriculture Working Group (AWG), Development Working Group (DWG), Employment Working Group (EWG), Trade and Investment Working Group (TIWG), Global Partnership for Financial Inclusion (GPII). Daarnaast organiseert Brazilië een bijeenkomst van de G20 Foreign Ministers in september a.s. tijdens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties en stelt deze open voor alle VN leden.

Nederlandse inzet in de G20-bijeenkomsten

Het kabinet onderstreept dat sinds de aanvang van de oorlog van Rusland in Oekraïne er in EU- en G7-verband afspraken zijn gemaakt over de omgang met Rusland in multilaterale fora. Deze landen, inclusief Nederland, laten Russische uitlatingen die de oorlog in Oekraïne rechtvaardigen niet onweersproken. Het kabinet blijft zich ook in de G20 aan deze afspraken houden.³ Naast deze horizontale inzet volgt hieronder per G20-werkgroep de Nederlandse inzet:

³ Kamerstuk 32 429, nrs. 26 en 22

Anti-Corruption Working Group (ACWG)

De ACWG agenda richt zich op vier prioriteiten: i) de ontwikkeling van een rapport over het negatieve verband tussen corruptie en duurzame ontwikkeling, ii) het doen van aanbevelingen ter bevordering van integriteitsmaatregelen voor de private sector, iii) het ontwikkelen van een monitoringsrapport over de implementatie van G20-landen van aanbevelingen voor de organisatie van openbaar bestuur ter bevordering van publieke integriteit, en iv) het uitwisselen van ervaringen over de nationale coördinatie en andere maatregelen ten behoeve van effectief vermogensherstel.

Het kabinet juicht de blijvende aandacht voor de bestrijding van corruptie op de G20-agenda toe. Brazilië erkent dat corruptie een belemmering vormt voor de toepassing van economische en sociale rechten, waarbij de verduistering van middelen ongelijkheid vergroot en een negatieve invloed heeft op overheidsbeleid en dienstverlening in essentiële sectoren. Het kabinet onderschrijft dit. Daarnaast steunt het kabinet Brazilië bij de keuze van bovenstaande prioriteiten. Internationale samenwerking ter bestrijding van corruptie is ook voor Nederland een prioriteit, ter bevordering van een internationaal gelijk speelveld. Daarom zal het kabinet zich inspannen om waar relevant, aansluiting van G20-leden bij het OESO-verdrag ter bestrijding van omkoping van buitenlandse ambtenaren bij internationale zakelijke transacties te bevorderen.

Agriculture Working Group (AWG)

Het vergroten van voedselzekerheid staat voor Brazilië hoog op de agenda, getuige de door Brazilië ingestelde *taskforce* die een *mondiale alliantie tegen honger en armoede* moet lanceren. De AWG agenda richt zich op vier prioriteiten: (i) duurzaamheid van landbouw- en voedselsystemen, (ii) versterken van de internationale handel voor voedselzekerheid, (iii) vergroten van markttoegang voor kleine boeren, inheemse volkeren en traditionele gemeenschappen, en (iv) promoten van duurzame integratie van visserij en aquacultuur in lokale en internationale waardeketens.

Het kabinet steunt Brazilië bij de keuze van deze G20-prioriteiten. Het verduurzamen van het voedselsysteem en het borgen van voedselzekerheid is ook voor Nederland een belangrijke prioriteit. Nederland zet in op duurzame verbetering van de productiviteit, veerkracht en weerbaarheid van het mondiaal voedselsysteem, het produceren van gezonde voeding, en het versterken van de mondiale biodiversiteit. Dit doen we met de *Dutch Diamond* approach – de inzet van de kennis en kunde van het bedrijfsleven, de overheid, financiële instellingen en onderwijs- en kennisinstellingen en het maatschappelijk middenveld. Door deelname aan de AWG versterken we de dialoog met onze internationale partners, waarbij we vorm geven aan de kaders die mede van invloed zijn op de nationale transitie van de landbouwsector. Daarnaast hecht het kabinet aan een coherente aanpak van de problematiek en goede samenwerking tussen internationale organisaties op dit terrein.

Development Working Group (DWG)

Het Braziliaans voorzitterschap benadert het gehele G20-voorzitterschap vanuit het belang om de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals- SDGs) te behalen. Brazilië benadrukt dat de SDGs buiten bereik blijven zolang er geen stappen worden gezet om de ongelijkheid in de wereld te verminderen. De DWG richt zich dit jaar op

drie onderwerpen: 1) het tegengaan van de ongelijkheid, 2) het verbeteren van de toegang tot drinkwater en sanitaire voorzieningen (WASH) en 3) op het uitwisselen succesvolle voorbeelden van trilaterale samenwerking (een modaliteit van Zuid-Zuid samenwerking waarbij derde landen financiering of expertise delen).

Het kabinet draagt graag bij aan de integrale benadering van de SDGs en de genoemde prioriteiten van het voorzitterschap. Het verbeteren van de toegang tot drinkwater en sanitaire voorzieningen sluit bovendien goed aan bij de uitkomsten van de in 2023 door Nederland voorgezeten VN-Waterconferentie.

Employment Working Group (EWG)

Sociale inclusie is dit jaar één van de overkoepelende G20-prioriteiten en Brazilië ziet daar een belangrijke rol voor de wereld van werk. Voor de EWG zijn de volgende prioriteiten benoemd: i) het creëren van kwalitatieve banen en bevordering van goede werkomstandigheden om sociale inclusie en armoedebestrijding te bereiken ii) de noodzaak van een rechtvaardige transitie in het licht van digitalisering en vergroening iii) het belang van technologie voor het sociaal domein iv) gendergelijkheid en de bevordering van diversiteit op de arbeidsmarkt.

Deze prioriteiten sluiten goed aan bij de beleidsinzet, zowel nationaal als internationaal, van het kabinet op het gebied van werk en sociale onderwerpen. Zo maakt Nederland zich in de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) hard voor mondiale goede werkomstandigheden en sociale gelijkheid. Het kabinet onderschrijft dan ook de inzet van Brazilië om met de G20 bij te dragen aan wijdverbreide naleving van internationale arbeidsconventies en steun te geven aan de ILO *Global Coalition for Social Justice* (GCSJ). Dat is een ILO initiatief om sociale rechtvaardigheid, en daarmee de SDGs, mondiaal te bevorderen. Nederland heeft het doel en de oprichting van de GCSJ sinds het begin actief ondersteund en recent formele deelname bevestigd. Het kabinet ziet er naar uit om in G20-verband uit te wisselen hoe de GCSJ effectief te laten bijdragen aan een inclusievere wereld. Ook onderschrijft het kabinet de EWG-prioriteiten op het gebied van een rechtvaardige groene en digitale transitie, gendergelijkheid en diversiteit. Nederland zal ervaringen uitwisselen over het belang, en hoe dit te bereiken, van een inclusieve arbeidsmarkt die toegerust is op de uitdagingen van de toekomst, en daarbij ook oog hebben voor de kansen en bedreigingen op het gebied van technologie.

Trade and Investment Working Group (TIWG)

Brazilië heeft voor deze werkgroep drie prioriteiten geïdentificeerd: *Trade and Sustainable Development*, *Sustainable Development in Investment Agreements* en *Women in International Trade*. Brazilië kiest er daarmee nadrukkelijk voor om duurzame ontwikkeling tot een centraal onderwerp te maken. Daarnaast agendeert Brazilië WTO-hervorming en versterking van het multilaterale handelssysteem als een aanvullende prioriteit. Hiermee wil Brazilië voortbouwen op de *G20 New Delhi Leaders' Declaration*, waarin de regeringsleiders zich uitspraken voor WTO-hervorming en het verbeteren van het functioneren van de organisatie. Voor Brazilië staat de ontwikkelingsdimensie centraal in het hervormen van de WTO. Het kiest daarmee een lijn die in het verlengde ligt van de voorgaande voorzitterschappen van India en Indonesië.

Het kabinet spreekt in dit G20-jaar steun uit voor het multilaterale handelssysteem en hervorming van de WTO, waaronder het herstel van het geschillenbeslechtingsysteem. De prioriteiten van het Braziliaans

voorzitterschap voor de TIWG sluiten goed aan bij de Nederlandse prioriteiten. Verduurzaming van handel en duurzame economische groei zijn belangrijke thema's die meer naar voren zouden moeten komen in G20-verband. Voor het kabinet zijn gendergelijkheid, vrouwelijk ondernemerschap, en de rol van vrouwen in de internationale handel eveneens belangrijke thema's. Ook tijdens het Indiase G20-voorzitterschap vroeg het kabinet meermaals aandacht voor deze onderwerpen. In aanvulling op het steunen van de Braziliaanse prioriteiten met betrekking tot handel en investeringen benadrukt het kabinet het belang van een gelijk speelveld en aangescherpte regels voor industriële subsidies.

Global Partnership for Financial Inclusion (GPFI)

Het GPFI is een inclusief G20-platform om het werk rondom financiële inclusie verder te brengen, inclusief de implementatie van het *G20 Financial Inclusion Action Plan* (FIAP). Brazilië wil met GPFI de volgende producten opleveren: i) beleidsopties voor de verbetering van «*last mile*» toegang tot – en kwaliteit van – financiële inclusie voor individuen en het MKB, via digitale infrastructuur, inclusief Digitale Publieke Infrastructuur, regelgeving ter bescherming van consumenten en andere FIAP doelstellingen; ii) een nieuw actieplan voor MKB-financiering dat bouwt op eerder GPFI werk om voor het MKB de toegang tot krediet te verbeteren; en iii) een voorstel voor een conceptueel raamwerk en instrumenten om financiële gezondheid te meten.

De eerste twee GPFI producten sluiten goed aan bij de Nederlandse agenda voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BHOS). De Nederlandse agenda richt zich sterk op het vergroten van de toegang tot en het gebruik van financiële diensten voor individuen en MKB in lage-inkomenslanden. Het kabinet steunt de totstandkoming van een voorstel voor een conceptueel raamwerk, en instrumenten om financiële gezondheid te meten, omdat een dergelijk raamwerk en meetinstrumenten kunnen bijdragen aan de besluitvorming over en ontwikkeling van een beleid op financiële gezondheid, zowel in binnenland als buitenland.

Foreign Ministers Meeting tijdens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (september 2024)

Als G20-voorzitter zet Brazilië in op *Global Governance Reform*. Brazilië wil hiermee naar verwachting voorstellen doen om de VN, waaronder de VN Veiligheidsraad, en het internationaal financieel systeem aan te passen aan de veranderende verhoudingen in de wereld. Ook het kabinet is voorstander van hervormingen gericht op een inclusief en effectief multilateraal systeem, mits deze de fundamenteen hiervan niet aantasten. Het Beleidskader Mondiaal Multilateralisme, dat in maart 2023 door uw Kamer werd vastgesteld, vormt hiervoor de basis.

Conclusie

Het kabinet waardeert de G20-deeluitnodiging van voorzitter Brazilië. Het kabinet zal zich tijdens het Braziliaans G20-voorzitterschap inzetten voor concrete afspraken over de hierboven beschreven ambities. Deze afspraken zijn in het belang van een open en internationaal georiënteerde economie zoals die van Nederland. Het kabinet zal zich inspannen om het

Braziliaans G20-voorzitterschap waar mogelijk te ondersteunen, met inachtneming van de kabinetsinzet van deze brief en de geldende internationale afspraken.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H.G.J. Bruins Slot